

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อสำรวจการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย และเพื่อสำรวจระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้กับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือนักแสดงละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 1,140 คน (นิตยสารทีวีพูล, 2546)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักแสดงละครโทรทัศน์ จำนวน 285 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดย ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Robert and Eayrle (อ้างถึงใน สาริธ, 2542: 117) และเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ และแบบประเมินค่า

ตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งใช้แบบวัดมาตรฐานของ Rosenberg (1979) ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย วิมลพรรณ (2538) มีจำนวน 10 ข้อ กำหนดให้คะแนนเป็น 4 ระดับ คือ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ 1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ 2 คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ 3 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ 4 คะแนน

จากคำถามทั้ง 10 ข้อ เป็นคำถามเชิงนิมิต (positive) 5 ข้อ คือ 1, 3, 4, 7 และ 10 ให้คะแนนเป็น 1, 2, 3 และ 4 สำหรับคำถามเชิงนิเสธ (negative) คือ ข้อที่ 2, 5, 6, 8 และ 9 ให้คะแนนกลับกันเป็น 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

การแปลความหมายคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แบ่งเกณฑ์ออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาช่วงคะแนนแต่ละระดับจากอันตรภาคชั้น ซึ่งสูตรคำนวณหา อันตรภาคชั้นมาจากการหารพิสัยด้วยจำนวนชั้น (บุญเรียง, 2542: 13) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรายภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}\end{aligned}$$

ถ้าผลลัพธ์จากการหารพิสัยด้วยจำนวนชั้นเป็นเลขจำนวนเต็ม ก็ควรที่จะบวกด้วย 1 เป็นค่าของอันตรายภาคชั้น

ในการวิจัยครั้งนี้เมื่อแทนค่าต่างๆ ลงในสูตรการหาอันตรายภาคชั้นได้ดังนี้

$$\text{อันตรายภาคชั้น} = \frac{40-10}{3} = \frac{30}{3} = 10$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว จึงกำหนดช่วงคะแนนและความหมาย ได้ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
31-40	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง
21-30	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองปานกลาง
10-20	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำมากำหนดขอบเขตและประเด็นของการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

2. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง การใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ และนักแสดงละครโทรทัศน์ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย (Conceptual Framework) ที่นำไปใช้เป็นโครงสร้างของการเก็บข้อมูลของแบบสอบถาม

3. นำโครงสร้างการเก็บข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยการสร้างคำถาม และ ออกแบบรูปแบบการถามและการตอบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบคำถามได้อย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แล้วทำการแก้ไขตามคำแนะนำ โดยได้รับการแนะนำให้แก้ไขประเด็นคำถามและคำตอบให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยมากขึ้น เช่น คำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย ด้านความถี่ สถานที่ และ วัตถุประสงค์ในการใช้ เป็นต้น

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน แบ่งออกเป็น

5.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

5.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน

5.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านงานละครโทรทัศน์ จำนวน 2 ท่าน ดังนี้

5.3.1 ด้านผู้ผลิตละครโทรทัศน์ จำนวน 1 ท่าน

5.3.2 ด้านนักแสดงอาวุโส จำนวน 1 ท่าน

6. นำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวเลือกของสื่อที่นำมาใช้ในการตอบคำถาม ที่ควรจัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่เพื่อไม่ให้ผู้ตอบสับสน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลให้คำแนะนำในการเพิ่มส่วนของข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนผู้เชี่ยวชาญด้านงานละครโทรทัศน์แนะนำให้แก้ไขคำตอบที่เกี่ยวกับประเภทของบทบาทของนักแสดงละครโทรทัศน์ นำ

ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักแสดงละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 18 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยการทดลองใช้ครั้งแรกทำกับนักแสดงละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 1 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นจุดบกพร่องของแบบสอบถามในด้านการใช้ภาษาและความครบถ้วนของข้อคำถาม ที่จัดไว้ให้เลือกตอบ ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข โดยครั้งแรกนี้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำการสอบถามถึงความเข้าใจในคำถาม และคำตอบ

ส่วนการทดลองใช้ครั้งที่ 2 ทดลองใช้กับนักแสดงละครโทรทัศน์จำนวน 3 คน มีการสอบถามเรื่องความเข้าใจภาษาในแบบสอบถามและจับเวลาในการตอบพบว่าใช้เวลา 15 นาที ต่อ 1 คน และมีส่วนของการพิมพ์ผิด

การทดลองใช้ครั้งที่ 3 ทำการทดลองใช้กับนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย จำนวน 16 คน ซึ่งไม่พบข้อบกพร่องใดของแบบสอบถาม

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อติดต่อประสานงานกับบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ในการขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักแสดงละครโทรทัศน์เพื่องานวิทยานิพนธ์

2. เมื่อได้รับการอนุญาตจากบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์แล้ว ผู้วิจัยประสานงานกับผู้จัดการกองถ่ายเพื่อสอบถาม ช่วงเวลาที่นักแสดงละครโทรทัศน์ว่างหรือรอเวลาเข้าฉาก แล้วนำแบบสอบถามไปให้นักแสดงละครโทรทัศน์กรอกแบบสอบถามด้วยตนเองจนแล้วเสร็จแล้วเก็บ

คืนทันที นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสอบถามทางโทรศัพท์สำหรับนักแสดงที่ไม่สะดวกในการเดินทางไปพบทำการวิจัยเก็บข้อมูลจนครบ 285 คน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่าง วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549 -วันที่ 31 มีนาคม 2549

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยจำแนกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและข้อความอื่น ๆ ทุกส่วน โดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ จำนวน และร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยจำแนกออกเป็น 3 ข้อดังนี้

2.1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย โดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ จำนวน และร้อยละ

2.2 ทำการวิเคราะห์ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทยเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วสรุปจำนวนและร้อยละของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเห็นคุณค่าในตนเองสูง กลุ่มเห็นคุณค่าในตนเองปานกลาง และกลุ่มเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้กับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์